

L'EDUCACIÓ ALTERNATIVA A les Terres de l'Ebre s'han posat en marxa diversos espais de joc que promouen una educació respectuosa envers l'infant

Educar fora del sistema educatiu

L'educació alternativa, allunyada de l'escola convencional, també pot ser una opció a les Terres de l'Ebre. Tot i que encara és una via minoritària, alguns infants passen els primers anys d'aprenentatge

en espais de joc que treballen amb pedagogies i metodologies que s'allunyen de les fitxes o les aules tancades, i aposten per les vivències, l'experiència, la imitació o el contacte amb la naturalesa. Alguns

projectes han començat a sorgir en alguns pobles de l'Ebre; i la llibertat d'aprenentatge i el respecte al procés evolutiu de les criatures n'és el denominador comú.

AMPOSTA L. B. / F. M.

Aconseguir una educació respectuosa amb la infància; aquest és l'ideal que persegueixen moltes experiències i moviments del que es coneix com l'educació lliure o alternativa. A les Terres de l'Ebre és encara un moviment incipient i minoritari sorgit des de les pròpies famílies, que busquen espais alternatius a l'educació tradicional per a la criança dels fills, sobretot en la primera etapa de creixement entre els 0 i els 6 anys. El que busquen és una educació "respectuosa" amb el procés evolutiu de cada infant, segons explica Thais Casanova, una de les impulsores de l'espai de joc Lo Niu, recentment creat a Deltebre. Aquests espais de joc, com és el cas també de L'Espigol d'Uldecona, apliquen pedagogies, algunes centenàries, com la de la pedagoga Maria Montessori o la pedagogia Waldorf, entre d'altres més modernes com les experiències de Rebeca Wild o l'Educació Viva. "Se'n diu educació alternativa perquè no té cabuda al siste-

Moltes pedagogies i metodologies que defensen l'escola alternativa són pioneres a altres països

ma educatiu, però en realitat no és res nou", insisteix Casanova, "és alternatiu aquí, però a altres països, com Alemanya o Finlàndia, és l'educació pionera". Amb tot, insisteixen que per aplicar aquest tipus de pedagogies i mètodes cal molta formació i treballar bé, amb ràtios molt baixes -d'entre 4 i 5 infants per educador.

Es creu que cultivar l'educació dels més petits a foc lent accentua les seues ganes d'aprendre; no només durant la infància, també durant tota l'etapa formativa. L'educadora i experta en el mètode Waldorf Puri Lozano recalca la importància d'aquest procés, lent però coherent amb les seues capacitats: "S'ha d'aportar la suficient tranquil·litat i calma a les criatures perquè vagin aprenent d'una forma progressiva i que, a poc a

Lo Niu, un espai de criança compartida

Thais i Anna Casanova són educadores socials dels serveis d'atenció primària del Baix Ebre, però aquest setembre deixaran l'estabilitat d'una faena a l'administració per posar-se al capdavant d'un projecte de criança compartida, juntament amb 8 famílies de Deltebre que han donat suport a aquest projecte que es basa en l'acompanyament respectuós a l'infant i a la família. El centre de tot el projecte és l'espai de joc Lo Niu, adreçat a infants de 0 a 6 anys, i que va començar a funcionar ja el mes de juliol passat i que ara, gràcies al suport de les famílies, tindrà continuïtat a partir del setembre. "No som un servei de guarda. Som una associació de pares que volem compartir la criança dels nostres fills d'una al-

tra manera", diu l'Anna. Lo Niu compta amb dos educadors per a 8 infants i les famílies que ho desitgen poden assistir també com a acompanyants, si bé són les educadores les que guien la família en aquest procés "perquè elles no tenen el marc pedagògic per poder-ho fer", insisteix. Al Niu es potencia la criança respectuosa, "mirem l'infant com un ésser ple de potencialitats", diu la Thais-mare i educadora de l'espai de joc, és per això que el projecte del Niu no es basa en dirigir l'infant sinó en acompanyar-lo i respectar-ne les necessitats i el ritme d'aprenentatge. Així es treballen aspectes com l'autonomia, la gestió emocional, la vida pràctica, la resolució de conflictes, la seguretat, la frustració, l'autoestima,

el respecte cap als altres... Tot aquest aprenentatge es fa a través de pedagogies alternatives com la Montessori, el paradigma Emmi Pickler, les experiències de Rebeca Wild o l'Educació Viva. Thais i Anna agafen el que més els agrada de cadascuna per tirar endavant el projecte, si bé se senten molt identificades amb l'Educació Viva que associa l'aprenentatge a la vivència: "és molt difícil que un infant, sense viure-ho, pugui integrar realment un aprenentatge. Sense emoció no hi ha aprenentatge i l'emoció va lligada a la vivència". Thais i Anna deixen clar que tot aquest aprenentatge es fa "amb un marc de límits molt clar", ja que "només en un entorn de seguretat hi ha llibertat i és així quan es do-

nen els veritables aprenentatges. Un infant sense límits es desorganitza". Al Niu els infants tenen llibertat d'agafar qualsevol material per poder jugar i "hem vist com cada cop se senten més lliures. Per què? Perquè no els obliguem a compartir i tenen la seguretat que si agafen un objecte ningú els ho prendrà".

El que diferencia Lo Niu d'altres projectes d'educació alternativa és que es treballa amb tota la família, involucrant-hi el pare i la mare i també els germans de l'infant si en té. "Som un espai de criança compartida per a tota la família. No té cap sentit que vingui l'infant a aprendre a través d'uns mètodes que no se segueixen a casa". Per això es potencia

poc, es decanten per desenvolupar-se en el sentit que ells desitgen per ser feliços". Tot i això, són conscients de la dificultat que suposa això en alguns àmbits. "Hem de reconèixer que molts mestres són grans professionals, ja que no és fàcil dirigir una classe amb 20 infants i amb els recursos que tenen", diu Casanova, que, en canvi, és molt crítica amb el sistema educatiu: "Tenim un sistema educatiu que està basat encara en l'educació de l'època industrial, on es preparen persones per treballar. A més, ens trobem en la societat de la informació i sembla que haguem

d'assolir molts de continguts i el que fem és avançar els processos d'aprenentatge dels infants". A tot això, Anna Casanova, també educadora de Lo Niu, insisteix que "els infants necessiten moviment i tindre curiositat per les coses i no passar-se tres anys insistint amb els colors, les lletres i els números". Els models d'educació alternativa aposten per l'experimentació, la imitació, la improvisació, el contacte amb la naturalesa i, en certa mesura, potencien la llibertat d'aprenentatge. El pedagog Loris Malaguzzi defensava que tot el que aprenen els infants no surt de les me-

todologies, de les programacions, de les teories evolutives o de les paraules escrites, sinó que els aprenentatges sorgeixen d'ells mateixos. "Cal un canvi de mirada i donar a la infància la importància i el valor que té", sentència Thais Casanova, que creu que implantar aquest model alternatiu d'educació serà molt difícil en la societat actual. "Sovint ens fixem en els països nòrdics per implantar el seu model educatiu; però comparem-ho tot! No només el model educatiu: quina baixa maternal tenen? i per què? perquè se li dona a la infància la importància que té". ■

DESTACAT

Nou espai de joc a Amposta

■ També Amposta comptarà a partir del setembre amb nou espai de joc que defensen les pedagogies alternatives. Es tracta de La Garrigueta, un projecte nou, però que es fusiona i hereta part del treball de l'espai Tata-kua, que fins al juliol va estar ubicat a Poble Nou de Delta. El projecte defensen "una altra manera d'entendre els espais d'aprenentatge, que les famílies en formen part i que els infants són els protagonistes".